

ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP)

➤ ความเป็นมา

ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership) หรือ TPP มีจุดเริ่มต้นมาจากข้อเสนอของสหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ.2541 ที่ต้องการให้มีการเปิดเสรีการค้า (FTA) ระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (APEC)

ประเทศสมาชิก

ปัจจุบันมีสมาชิกรวม 12 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ ซิลิ เปรู ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย เวียดนาม แคนาดา เม็กซิโก และญี่ปุ่น (เป็นสมาชิกอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย และเวียดนาม) ทั้งนี้ ความตกลง TPP จะเป็นต้นแบบสำหรับการเจรจาทำความตกลงเปิดเสรีทางเศรษฐกิจการค้าในกลุ่มเอเปค (Free Trade Area of the Asia Pacific: FTAAP) ที่จะมีการขึ้นในปี พ.ศ. 2563

ประเทศที่สนใจจะเข้าร่วมกับ TPP

ขณะนี้ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ ได้แสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมการหารือ TPP

➤ ประโยชน์จากการเข้าร่วมเจรจา TPP

- ไทยทำการค้ากับสมาชิก TPP 12 ประเทศ มีมูลค่าการค้าสูงเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 39.13 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยปี พ.ศ. 2555 การค้าระหว่างไทย-ประเทศสมาชิก TPP มีมูลค่ารวม 186,678 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยไทยส่งออก 91,459 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 39.85 ของการส่งออกสินค้าไทยไปยังตลาดโลก โดยคู่ค้าสำคัญของไทยในกลุ่ม TPP ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ มาเลเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และเวียดนาม

- การเข้าร่วม TPP จะทำให้สินค้าส่งออกของไทยได้รับสิทธิพิเศษภาษีนำเข้าเป็นศูนย์เป็นการถาวรในตลาดสหรัฐฯ โดยไม่ต้องพึ่งพาสหประชาชาติทางภาษีศุลกากร (GSP) ของสหรัฐฯ ที่ให้สิทธิเป็นการชั่วคราว และไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการค้าต่างๆ อีกต่อไป ทั้งนี้ ปัจจุบันไทยพึ่งพาสหประชาชาติ GSP ของสหรัฐฯ ปีละประมาณ 3,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณร้อยละ 17 ของการส่งออกรวมไปสหรัฐฯ โดยไทยเป็นผู้ใช้สิทธิ GSP สหรัฐฯ มากเป็นที่ 2 รองจากอินเดีย จึงเป็นสาเหตุทำให้สหรัฐฯ มีนโยบายที่จะค่อยๆ ลดสิทธิ GSP ที่ให้แก่ไทย สินค้าส่งออกของไทยที่มีการใช้สิทธิ GSP สูง ได้แก่ ถูมมือยาง อาหารปรุงแต่ง เครื่องปรับอากาศ เครื่องประดับเงิน เป็นต้น

- จากผลการศึกษาแนวการเจรจาและผลกระทบจากการจัดทำความตกลง TPP พบว่า อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.54

- หาก TPP มีผลบังคับใช้ จะทำให้สมาชิกทั้ง 12 ประเทศ เร่งใช้สิทธิประโยชน์จาก TPP ทำให้การค้าและการลงทุนระหว่างกันขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ การเข้าร่วมเจรจา TPP จะช่วยรักษาและการดึงดูดการค้า

การลงทุนจากประเทศสมาชิก TPP และหากไทยไม่เข้าร่วมการเจรจา สินค้าของไทยจะเสียเปรียบการแข่งขันในตลาด TPP กับประเทศสมาชิก TPP

➤ สถานะล่าสุด

ไทยแสดงความสนใจที่จะเข้าร่วม TPP

- นายกรัฐมนตรีไทย (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้แถลงข่าวร่วมกับประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา (นายบารัก โอบามา) เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2555 ณ ทำเนียบรัฐบาลว่าประเทศไทยแสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมเจรจาความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership) หรือ TPP ซึ่งขึ้นอยู่กับ การดำเนินการตามกระบวนการภายในประเทศที่จำเป็นนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กล่าวว่าหลังจากนี้ไป รัฐบาลไทยโดยกระทรวงพาณิชย์จะดำเนินการศึกษาผลดีและผลกระทบต่อการเจรจาและเปิดรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน รวมทั้งภาคประชาสังคม ก่อนเสนอกรอบเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ก่อนที่จะดำเนินการเข้าร่วมเจรจา TPP อย่างเป็นทางการต่อไป

การดำเนินการตามมาตรา 190 กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาวิจัย กรมฯ ได้จัดจ้างที่ปรึกษาดำเนินการศึกษาเบื้องต้น “แนวทางการเจรจาและผลกระทบจากการจัดทำความตกลง TPP”

2. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับ TPP

1) การชี้แจงกรมการค้าระหว่างประเทศ

2) การบรรยายสร้างความเข้าใจในการประชุม และสัมมนาวิชาการ

3) การประชุมรับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (United States Trade Representative: USTR) และผู้แทนหน่วยงานของสหรัฐฯ ที่เจรจา TPP สรุปความคืบหน้าและแนวทางการเจรจาความตกลง TPP

4) การเชิญอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย (อดีตรองหัวหน้าคณะเจรจาออสเตรเลียใน TPP) บรรยายในหัวข้อ “ความตกลง TPP ในมุมมองของออสเตรเลีย”

3. การหารือรับฟังความเห็นกลุ่มย่อยและสัมมนาเวทีสาธารณะ

1) การจัดประชุมหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาความตกลงการค้า เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2556 และการประชุมกลุ่มย่อยเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2556 โดยมี ดร. โอบาร ไชยประวัติ ประธานผู้แทนการค้าไทยเป็นประธานหารือสินค้าและการบริการที่จะได้รับผลกระทบจากการเข้าร่วม TPP ได้แก่ โคเนื้อ โคนม การศึกษา โทรคมนาคม บริการไปรษณีย์ พืชผักผลไม้ และจัดส่งด่วน

2) การดำเนินการรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการเข้าร่วมความตกลง TPP โดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ (1) สินค้าประมงและผลิตภัณฑ์ (2) สินค้าธัญพืช ผัก ผลไม้ และพืชน้ำมัน (3) สินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ อาหารสัตว์ (4) สินค้าอุตสาหกรรม (5) สินค้าอัญมณีเครื่องประดับ รองเท้า สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (6) บริการและการลงทุน

(7) ทรัพย์สินทางปัญญา (8) แรงงาน สิ่งแวดล้อม การจัดซื้อโดยรัฐ นโยบายการแข่งขันและรัฐวิสาหกิจ ระหว่างวันที่ 20-26 สิงหาคม 2556

3) การสัมมนาเวทีสาธารณะในภูมิภาคจำนวน 4 ภาค (เชียงใหม่ ชลบุรี สงขลา และอุดรธานี) ระหว่างวันที่ 28 สิงหาคม-10 กันยายน 2556 รวมทั้งจัดการสัมมนาเวทีสาธารณะในกรุงเทพฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็น การเข้าร่วม TPP และกรอบการเจรจาในวันที่ 23 กันยายน 2556

4. การจัดทำร่างกรอบการเจรจา จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือร่างกรอบการเจรจาแต่ละประเด็นเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2556 และประชุมพิจารณาร่างกรอบเจรจาความตกลง TPP ในวันที่ 26 กันยายน 2556

ติดตามรายละเอียดความคืบหน้าการเจรจาได้ที่ <http://www.thaifta.com> และ

ที่มา: 1. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
2. กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

ปรับปรุงวันที่ 15 ตุลาคม 2556